
Czchów, st. 1. gm. loco , woj. małopolskie, AZP 107-63/1

Informator Archeologiczny : badania 34, 225-226

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

gospodarczy był zapleczem murowanych kamienic, tworzących w XVI w. południową pierzeję rynku.

Odsłonięto duże fragmenty wałów miejskich (spalonych), wykonanych z drewna i gliny. Konstrukcja pochodzi prawdopodobnie z 1. poł. XV w., na co wskazuje ceramika znaleziona w rozsypisku wału. Założony wykop dodatkowy odsłonił prawdopodobnie fragmenty bramy wjazdowej.

Na wschód od linii wału odkryto późniejszy, spalony budynek drewniany, w którym zachowały się niewielkie fragmenty ściany południowej.

Na przedłużeniu wjazdu, w kierunku wschodnim, warstwy kulturowe uległy wypłyceniu i odsłonięto jedynie ślady po 4 słupach drewnianych wbitych w odległości 150-200 cm od siebie. Zanik warstwy kulturowej (w pobliżu skrzyżowania z ul. 11. Pułku Ułanów Legionowych żółty piasek calcowy występował tuż pod brukiem jezdni) można tłumaczyć znaczną niwelacją terenu przez Niemców podczas budowy ul. Pułtuskiej. (ul. 17 Stycznia i ul. Pułtуска powstały zamiast kwartału wyburzonych domów stojących na południe od rynku. Ulice te miały być zapasowym lotniskiem dla celów strategicznych w czasie wojny).

Na północnej stronie jezdni odsłonięto fragmenty piwnic ceglanych, zbudowanych z cegły gotyckiej tzw. palcówki, spajanych zaprawą wapienną. Mury wykazywały ślady licznych przemurowań i napraw. Materiał ceramiczny przemieszany, od średniowiecznego aż po XX w., co świadczy o wykorzystywaniu tych piwnic jeszcze w okresie przedwojennym. Odsłonięcie tych budynków jest pierwszym śladem po wyburzonej pierzei południowej rynku.

Bardzo ważne stanowisko dla poznania historii miasta i rozplanowania średniowiecznego miasta lokacyjnego. Większa część tego stanowiska zalega pod ruchliwą drogą krajową (ul. 17 Stycznia), która przy okazji prac kanalizacyjnych była modernizowana. Nie wydaje się możliwe, aby w tym rejonie, w najbliższym czasie prowadzono jakiegokolwiek prace ziemne, tym cenniejsze są więc zdobyte dotychczas informacje.

Materiał i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Wyniki z badań zostaną opublikowane w „Ciechanowskich Studiach Muzealnych”.

Badania zakończono.

CZCHÓW, st. 1. gm. *loco*,
woj. małopolskie, AZP 107-
63/1

- ruiny zamku średniowiecznego

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 17 lipca do 16 sierpnia przez mgr. Andrzeja Szpunara (autor sprawozdania, Muzeum Okręgowe Tarnów). Finansowane przez WKZ w Krakowie. Ósmy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1 ara.

Wykonano 2 wykopy, jeden przy bramie od strony dziedzińca w celu uzyskania danych o kształcie wjazdu do wnętrza zamku. Odsłonięto 3 poziomy bruków kamiennych i pochylnię prowadzącą na dziedzińiec zamkowy. Zdjęto kilka warstw we wnętrzu budowli bramnej (ze względu na konieczność wykonania odpływu wody z wnętrza rekonstruowanej bramy), odkryto ceramikę i kilkadziesiąt przedmiotów metalowych oraz srebrny denar Jadwigi Andegaweńskiej. Drugi wykop w formie sondażu założono na stoku północnym wzgórza poniżej ściany domu zamkowego. Jego celem było sprawdzenie, czy nie istnieje dodatkowy pas murów obronnych. W efekcie znaleziono relikty muru leżącego w odległości 4 m od ściany zewnętrznej domu zamkowego. Wydaje się, że był to jedynie mur oporowy podtrzymujący stok wzgórza. Wykonano także kontrolny wykop przy ścianie wieży zamkowej. Staraniem miasta Czchowa zakończono prace konserwatorskie przy wieży zamkowej, odtworzono pełny zarys budowli bramnej i uruchomiono klatkę schodową w wieży, przekształcając ją w punkt widokowy. W piwnicach Urzędu Miasta została otwarta stała wystawa „Zamek w Czchowie” prezentująca wyniki badań archeologicznych z lat 1993-2000.

	<p>Wystawa ta wcześniej była prezentowana w Tarnowie i Brzesku.</p> <p>Materiał i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum Okręgowym w Tarnowie.</p> <p>Wyniki z badań zostały opublikowane w „Sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego” t. XX za rok 2000.</p> <p>Badania archeologiczne na zamku zostały zakończone.</p>
<p>DANABÓRZ, st. 18, gm. Wągrowiec, woj. wielkopolskie, AZP 42-30/69</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowla gotycka <p>Badania archeologiczno-architektoniczne, przeprowadzone od 10 lipca do 10 sierpnia pod kierunkiem mgr Mirosławy Dernogi (Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Pałuckiej w Wągrowcu). Finansowane przez Wielkopolskiego WKZ.</p> <p>Relikty budowli gotyckiej XV w. znajdują się 200-250 m na południowy zachód od zabudowań folwarku Danabórz, na wysokiej skarpie brzegu Jeziora Grylewskiego. Część ruin została zniszczona poprzez wybierzysko piasku. Zachowały się fragmenty fundamentów i fragment muru ceglanego. Badania archeologiczno-architektoniczne koncentrują się na rozpoznaniu fundamentów, ustaleniu gabarytów budowli oraz ustaleniu jego funkcji. Badania odsłoniły zachodni narożnik budowli oraz relikty murów składające się z odcinka południowo-zachodniego i północno-zachodniego.</p>
<p>Daniszew, st. 19, gm. Kościelec, woj. wielkopolskie, AZP 58-43/78</p>	<p>patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich</p>
<p>Dąbrówno, st. X (wykopy 1a-j – 2 a-k), gm. <i>loco</i>, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 31-57/13</p>	<p>patrz: wczesne średniowiecze</p>
<p>Dolna, stan. 3, gm. Leśnica, woj. opolskie, AZP 94-40/1</p>	<p>patrz: neolit</p>
<p>DZIAŁDOWO, st. III (wykopy 1-4), gm. <i>loco</i>, woj. warmińsko-mazurskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osadnictwo późnośredniowieczne i nowożytne <p>Rozpoznawcze (sondażowe) badania archeologiczne, przeprowadzone od 30 do 31 maja pod kierownictwem mgr. Adama Mackiewicza (autor sprawozdania, ARCHEO-ADAM) i mgr. A. Piotrowskiego. Finansował inwestor prywatny. Przebadano powierzchnię około 45 m².</p> <p>Badania archeologiczne na terenie działki budowlanej nr 843/5, przy ulicy Zuchowej prowadzono w obrębie czterech wykopów o wymiarach: 2,30 x 10,30 m, 1 x 6,50 m, 1 x 6,50 m, 1 x 7 m.</p> <p>Podkreślić należy, iż prace utrudniał fakt zlokalizowania działki na terenie 30-40-letniego lasu iglastego. Dlatego też wymiary wykopów trzeba było dostosować do sytuacji terenowej. Wszystkie wykopy doprowadzono do głębokości 0,80-1,50 m. W stropie zalegała ściółka leśna. Poniżej stwierdzono obecność warstwy próchnicznej w postaci ciemnoszarej ziemi o miąższości 0,20-0,50 m. W tej warstwie występuje bardzo nieliczny późnośredniowieczny materiał ceramiczny. Choć należy podkreślić, że najliczniej fragmenty ceramiki późnośredniowiecznej i nowożytnej (XV-XVIII w.) zalegają na powierzchni, zwłaszcza wzdłuż ul. Zuchowej (przy jej skraju południowo-wschodnim) oraz w wykrotach po przewróconych drzewach. Pod warstwą próchniczną zalegają żółte średnioziarniste piaski calcowe o średnim stopniu zagęszczenia. Jeżeli chodzi o poszczególne wykopy, to niewątpliwie najciekawszy był wykop oznaczony jako nr I w obrębie st. III. Stwierdzono tu obecność niewielkiego wkopu, który był wypełniony ciemnoszarą, prawie czarną ziemią. Z tego miejsca pozyskano duży fragment szerokiego ucha taśmowego wraz z fragmentem wylewu od</p>